

10 mei 2023

ACCOUNTANTSVERSLAG 2022

Gemeente Medemblik

Concept d.d. 10 mei 2023

IBDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de gemeente Medemblik
T.a.v de leden van de Raad
Postbus 45
1687 ZG WOGNUM

Amstelveen, mei 2023

Kenmerk: xxx

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Medemblik (hierna te noemen 'gemeente') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 17 november 2022, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2022. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente Medemblik bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. De goede voorbereiding door de organisatie heeft gezorgd voor een korte doorlooptijd van de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

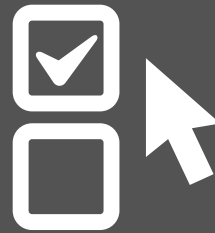
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. R.H. Bouman RA
Partner en extern accountant gemeente Medemblik

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ Wij verstrekken bij de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid verstrekt. In onze controleverklaring geven wij een beperking inzake de rechtmatigheid
- ▶ De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt €1.440.000 respectievelijk €4.320.000
- ▶ Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- ▶ **De WNT is nageleefd.**
- ▶ Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage.

AANDACHTSPUNTEN VOOR 2023

Op basis van de jaarrekeningcontrole zijn de belangrijkste aandachtspunten voor komend jaar:

- ▶ Uw financiële positie is verbeterd ten opzichte van voorgaand boekjaar. Door een aantal meevallers waaronder de decembercirculaire is sprake van een positieve structurele exploitatieruimte.
- ▶ Verstevigen proces rondom EU-aanbestedingen
- ▶ Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college vanaf 2023
- ▶ Versterken van de IT-beheersingsomgeving zodat alle gewenste functiescheiding aanwezig is.
- ▶ Verwerking frauderisicobeheersing in VIC-plan

Daarnaast willen wij, vanwege het toenemende belang van digitalisering, het komend jaar een volwassenheidscan uitvoeren naar de digitale bestuurskracht van Medemblik.

RESULTAAT 2022

(x €1.000)	2022	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	23.467	13.831
Mutatie reserves	-14.316	-13.831
Resultaat	9.151	-

Het gerealiseerde resultaat 2022 wijkt af van de begroting na wijziging. Het resultaat wijkt circa 6,5% af van de totale begrotingsomvang. Voor 2022 signaleren we bij nagenoeg alle gemeenten een relatief grote afwijking t.a.v. begroting na wijziging. De belangrijkste oorzaken liggen in de late toekenning van extra gelden in december 2022, de gelden voor opvang ontheemden Oekraïne en het niet realiseren van alle taken. De overige belangrijkste afwijkingen worden toegelicht onder [resultaat 2022](#).

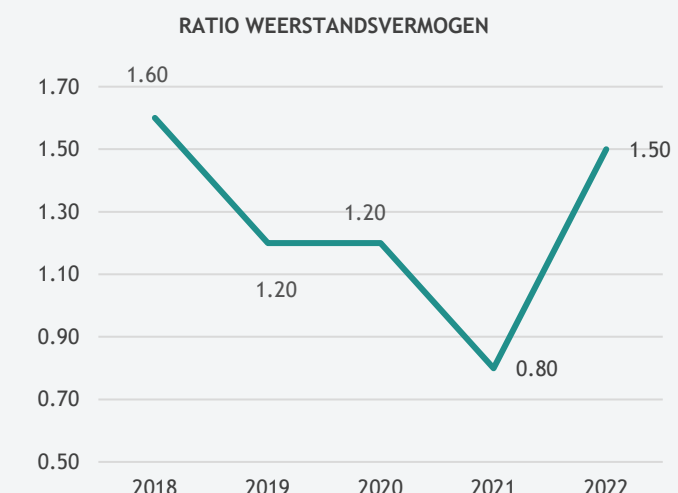
ONTWIKKELING GREX / SOCIAAL DOMEIN / OVERIG

- ▶ Naar aanleiding van een uitspraak en verduidelijking hierop van de Commissie BBV is dit jaar een voorziening gevormd voor verlofsparen ter hoogte van € 32.000
- ▶ **SISA** | Het aantal SiSa-regelingen is toegenomen in 2022 tot 22 regelingen. Het aantal taken voor de administratie en aflegging van verantwoording over deze activiteiten neemt toe voor de gemeente en accountant.
- ▶ Het jaar 2022 kenmerkt zich voor gemeenten in Nederland door de onzekerheden die spelen op het gebied van vluchtelingenopvang, leefgeld en energietoeslag. Maar ook een krapte op de arbeidsmarkt waarmee gemeenten worstelen.
- ▶ **Sociaal domein** | Binnen het sociaal domein vormgeven van procedures en processen ten einde de prestatielevering door zorgaanbieders vast te stellen naar aanleiding van niet verplicht stellen van productieverantwoordingen voor zorgaanbieders.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- ▶ De paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn opgenomen in de controleverklaring.
- ▶ Aanbestedingsrechtmatigheid: op basis van de spendanalyse hebben wij de lasten uit hoofde van een aantal contracten als onrechtmatig meegewogen in ons oordeel. De geconstateerde fouten hebben betrekking op diensten en leveringen voor 2022 € 1.680.000 (2021: € 1.406.000).
- ▶ Voor WMO en Jeugdzorg resteren onzekerheden op rechtmatigheid ad €1.071.000 (2021: €2.081.000)
- ▶ **Er resteren geen controleverschillen boven de rapportagetolerantie.**

UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 De jaarrekening is getrouw

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

2.3 Belangrijkste uitkomsten jaarrekeningcontrole en aandachtspunten 2023

2.1 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2022 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Medemblik een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang die door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €71.000 (5% van de toegepaste materialiteit) rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo	-	286	\$
Sociaal domein - Wmo ZIN	-	351	\$
Sociaal domein - Jeugdzorg ZIN	-	434	\$
Totaal	-	1.071	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	1.440	4.320	
Uitvoeringsmaterialiteit (80% van de materialiteit)		1.152	
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie		71	

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid.

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen behoudens een aantal inkoopcontracten.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €71.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo	-	286	§4.2
Sociaal domein - Wmo ZIN	-	351	§4.2
Sociaal domein - Jeugdzorg ZIN	-	434	§4.2
Aanbestedingsrechtmatigheid	1.680	0	
Totaal	1.680	1.071	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	1.440	4.320	
Uitvoeringsmaterialiteit (80% van de materialiteit)		1.152	
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie		71	

Wij concluderen dat de resterende de controleverschillen materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een controleverklaring met beperking verstrekt met betrekking tot de rechtmatigheid. De goedkeuringstolerantie bedraagt € 1.440.000 voor fouten en € 4.320.000 voor onzekerheden. Met een totaal van €1.602.000 aan rechtmatigheidsfouten wordt deze goedkeuringstolerantie overschreden.

Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen

Raamovereenkomst zorgaanbieders

Het proces richting de rechtmatigheidsverantwoording is onderhanden

Inleiding

Bij de jaarrekening 2022 hebben wij een aantal aandachtspunten geformuleerd, welke wij in onze management letter geadresseerd hebben. Hieronder geven wij kort onze waarnemingen in de eindejaarscontrole weer ten aanzien van deze aandachtspunten. Een aantal van onderstaande punten vormen volgens ons belangrijke aandachtspunten voor de jaarrekening 2023.

Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen | In onze managementletter hebben wij gerapporteerd over de interne beheersing ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels. Ondanks de inmiddels genomen maatregelen constateren wij evenals voorgaande jaren nog materiële onrechtmatigheden. Naar onze inschatting is niet geborgd dat de beheersmaatregelen volg- en controleerbaar “sluitend” zijn en voldoende preventief van aard zijn. Concreet komen de onrechtmatigheden tot stand doordat de organisatie tussentijds niet het inzicht heeft in de bestedingen verdeeld over de verschillende afdelingen en niet het inzicht in de uitnutting per contracten. Middels een spendanalyse aan het eind van het jaar worden deze inzichten wel verkregen. Advies is om meer preventieve beheersingsmaatregelen te treffen ter borging van de naleving van de Europese aanbestedingswetgeving. Wij adviseren om maatregelen (in de processen) in te richten om tussentijds te monitoren wat bestedingen zijn en welke verplichtingen er aan komen, over de verschillende afdelingen heen. Zo kan bewust een keuze gemaakt worden voor de passende inkoopprocedure.

Raamovereenkomst zorgaanbieders | Op 14 december 2022 is een brief gestuurd door de Westfriese gemeenten aan de gecontracteerde zorgaanbieders Jeugd en Wmo 2022. Onder voorwaarden is het voor zorgaanbieders niet noodzakelijk een productieverantwoording in te dienen bij de gemeenten. De Westfriese gemeenten wijken af van het landelijk verantwoordingsproces. In de brief is aangegeven op welke alternatieve wijze de gemeenten de toetspunten uit het landelijk accountantsprotocol controleren, behoudens voor de controle op prestatielevering. De controle op prestatielevering wordt op dit moment niet door de gemeente Medemblik zelf gedaan. Dit betekent dat voor de gedeclareerde zorgkosten voor Wmo en Jeugdzorg waarvoor geen productieverantwoording wordt verkregen een onzekerheid bestaat ten aanzien van de prestatielevering. Voor boekjaar 2022 is de prestatielevering gecontroleerd middels de productieverantwoordingen. Vanaf boekjaar 2023 zal de gemeente zelf processen en procedures moeten inrichten en uitvoeren op basis waarvan zij kunnen vaststellen dat zorgaanbieders de prestaties hebben geleverd. Eigen controle op prestatielevering door de gemeente is vanaf 2023 noodzakelijk, omdat zonder productieverantwoording een onzekerheid bestaat over de prestatielevering, welke door haar grote omvang invloed heeft op de strekking van de controleverklaring

Doorontwikkeling administratieve organisatie en interne controle (naar rechtmatigheidsverklaring in 2023) | De auditcommissie adviseert de raad de ambitie-variant scenario 3 gefaseerd toe te passen waarbij het invullen van de functie concerncontroller een belangrijk onderdeel is. Veel maatregelen ter voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording zijn al genomen. De concerncontroller vervult uiteindelijk een belangrijke rol in dit verantwoordingsproces. Deze functie is per juli 2023 vervuld. Verder zien we dat de organisatie herstructurering en de werving van vaste krachten momenteel in volle gang is. Onze verwachting is dat dit een duurzame kwaliteitsimpuls zal geven aan de (administratieve) organisatie. De gemeente Medemblik is gebaat bij een goed beheersingsplan dat tijdig in de organisatie kan worden gebed. De gemeente heeft nog niet in het lijnmanagement alle relevante interne controles ingebed. Pas achteraf wanneer de VIC haar werkzaamheden heeft uitgevoerd kan vorm worden gegeven aan de inhoud van de collegeverklaring. Wij adviseren deze VIC werkzaamheden periodiek uit te voeren, te evalueren en hierover te rapporteren zodat college tussentijds kan bijsturen.

Betere beheersing van opgaven dankzij digitalisering

Vanuit onze natuurlijke adviesrol willen wij als BDO komend jaar bij al onze overheidsklanten aandacht besteden aan het toenemende belang van digitalisering bij gemeenten.

In ons dagelijks leven is de vergaande digitalisering niet meer weg te denken. We kunnen ons leven bijna niet meer voorstellen zonder telefoon, wifi en een volle accu. Zonder die middelen missen we informatie, kunnen we geen data meer checken, communiceren we minder makkelijk en kunnen we niet goed meer samenwerken. Omdat burgers en bedrijven steeds verder digitaliseren wordt ook bij overheden en gemeenten digitalisering steeds belangrijker. Grote maatschappelijke opgaven als klimaat, energietransitie, woningnood en verminderde koopkracht kunnen veel efficiënter en doelmatiger worden aangepakt met de inzet van digitale middelen.

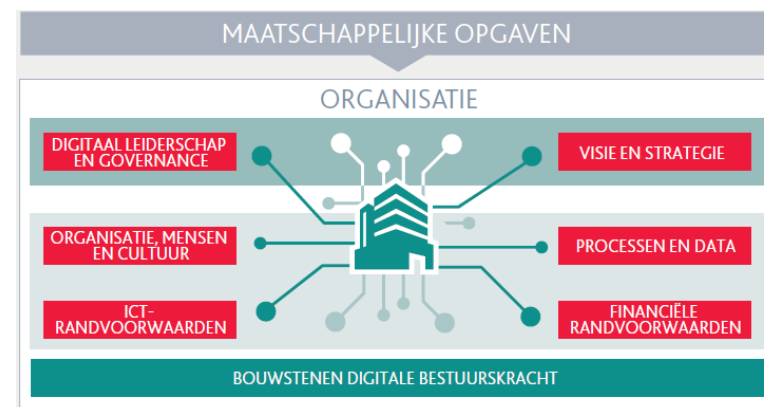
BDO is daarom van mening dat gemeenten serieus moeten investeren in de digitale transformatie van de organisatie en het datagedreven werken. Digitalisering is al lang niet meer een taak van de IT-afdeling alleen. Toch zien wij nog niet dat de primaire processen en afdelingen van gemeenten al thuis zijn in de wereld van digitalisering en datagedreven werken. En dat terwijl de maatschappelijke opgaven daar wel steeds nadrukkelijker om vragen.

Wij hebben onze visie uitgewerkt in een Whitepaper ([Download whitepaper Digitaal leiderschap voor lokale overheden \(bdo.nl\)](https://bdo.nl/whitepaper-digitaal-leiderschap)).

Uitgaande van de maatschappelijke opgaven zijn er 6 bouwstenen voor een volwassen digitale organisatie, namelijk:

1. Digitaal leiderschap en Governance;
2. Visie en strategie;
3. Organisatie, mensen en cultuur;
4. Processen en data;
5. ICT-randvoorwaarden;
6. Financiële randvoorwaarden

Voor elk van deze bouwstenen kan worden gemeten in hoeverre een organisatie volwassen is of daar naar toe kan groeien.

Wij stellen voor om komend controlejaar, als onderdeel van de reguliere controle, de volwassenheidsscan van Digitale Bestuurskracht bij uw gemeente uit te voeren. Deze volwassenheidsscan Digitale Bestuurskracht is gericht op het vermogen van uw organisatie om door middel van digitalisering zowel de reguliere taken als de grote maatschappelijke opgaven uit te kunnen voeren. Daarmee krijgt u inzicht in eventuele aandachtsgedieden om uw Digitale Bestuurskracht te optimaliseren.

Het optimaliseren van de digitale bestuurskracht werkt effectief wanneer het nieuwe financiële systeem is geïmplementeerd. Naar verwachting zal het systeem in 2024 worden geïmplementeerd.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2022

3.2 Dashboard financiële positie

3.3 Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente

3.4 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2022

Resultaat 2022
ten opzichte van de
gewijzigde begroting
bedraagt € 9,1 miljoen

Belangrijkste
afwijkingen in het
resultaat 2022 op
programma's Samen
leven en ondersteuning
en Wonen, werken en
recreëren

Het resultaat van gemeente Medemblik over het jaar 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 9,1 miljoen voordelig.

In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2022	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	23.467	13.831	9.636	6,8%
Onttrekkingen reserves	6.295	7.061	-766	-0,5%
Dotatie aan reserves	-20.611	-20.892	281	0,2%
Resultaat	9.151	-	9.151	6,5%

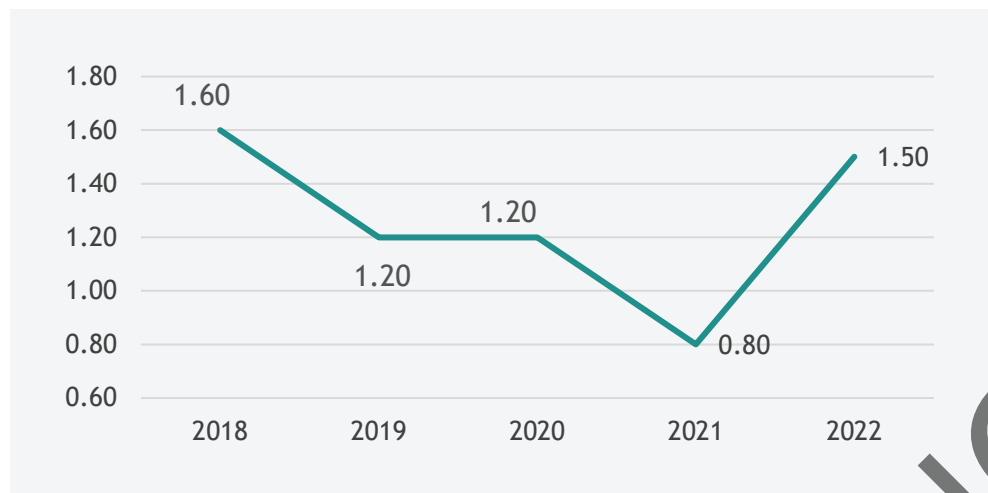
De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden in de jaarrekening toegelicht onder “Analyse rekeningresultaat”.

Het resultaat van 2022 wijkt ongeveer 6,5% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Voor 2022 signaleren we bij nagenoeg alle gemeenten een relatief grote afwijking t.a.v. begroting na wijziging. De belangrijkste oorzaken liggen in de late toekenning van extra gelden in december 2022, de gelden voor opvang ontheemden Oekraïne en het niet realiseren van alle taken. Zoals in de jaarrekening terug te lezen is, zijn de grootste voordelige afwijkingen in de gerealiseerde cijfers 2022:

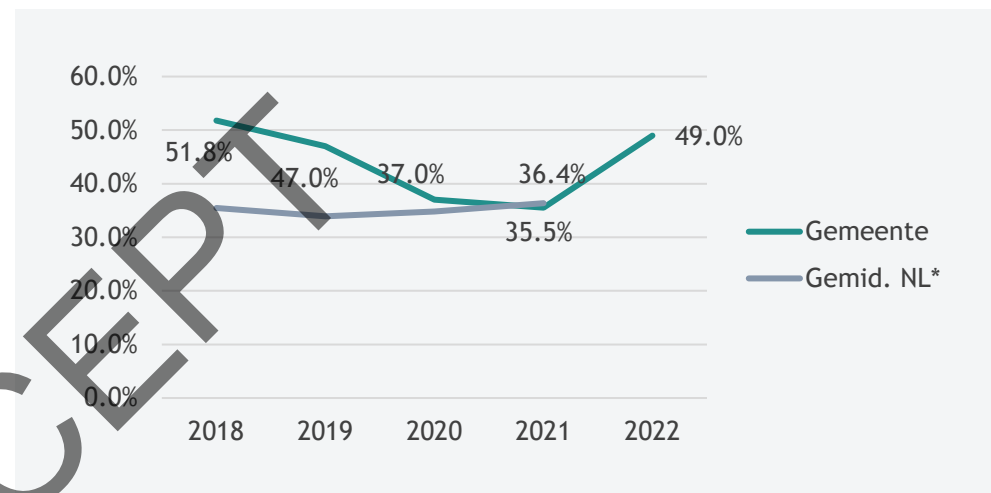
- ▶ Inhuur personeel €1, mln. Doordat de vacatures niet vervuld zijn.
- ▶ Maatschappelijke voorzieningen €1,5 mln. Vanwege meer ontvangen vergoedingen voor vluchtelingen uit Oekraïne t.o.v. identificeerbare directe lasten.
- ▶ Sociaal domein €4.4 mln.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

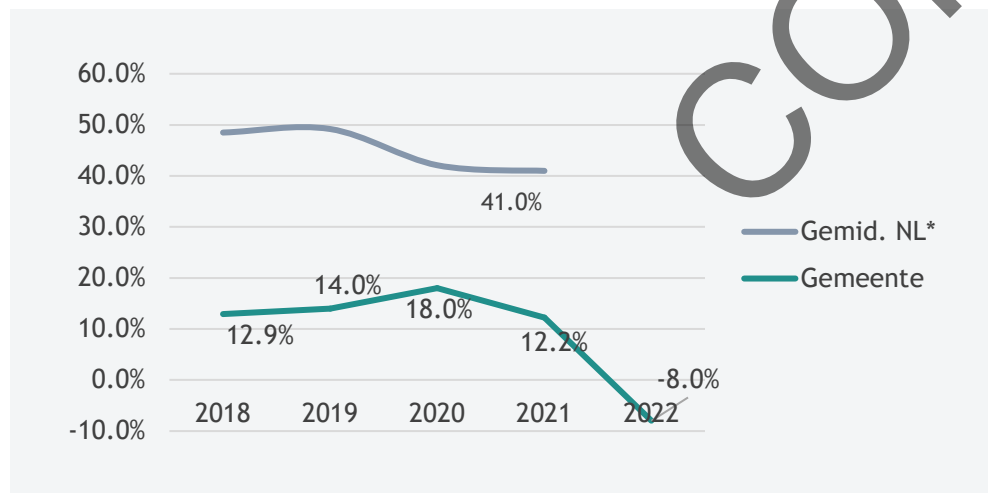
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

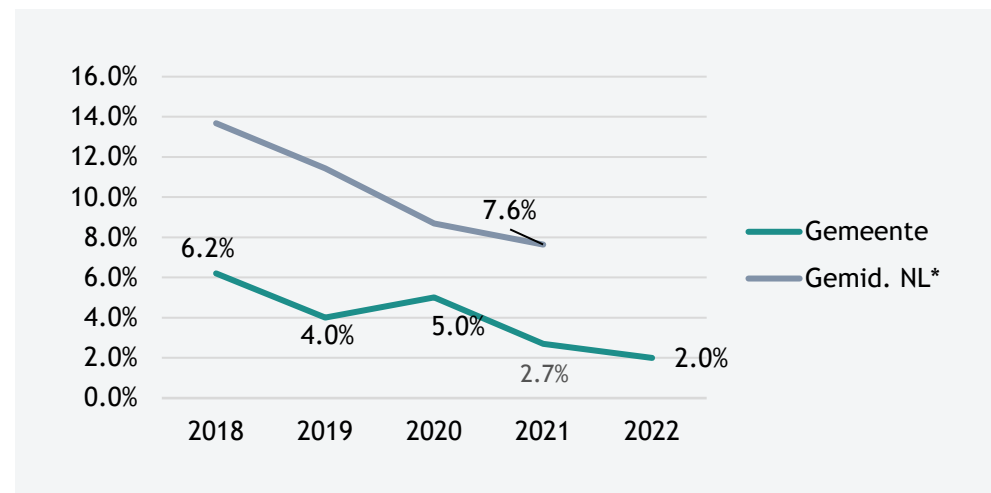
SOLVABILITEITSRATIO

GECORRIGEERD NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde over 2018 - 2021 voor gemeenten. Bron: [BDO Benchmark rapport januari 2023](#)

3.4 Ons beeld van uw financiële positie

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Signaleringswaarden GTK 2020 als referentiewaarden

Uw weerstandsratio is 1,5

De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is minst risicovol

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2020 geldt. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als referentie gebruikt bij ons beeld van uw financiële positie.

Weerstandsvermogen gemeente Medemblik is ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf €25,2 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2022 is een bedrag van €22,1 meegeteld van vrij aanwendbare reserves. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Medemblik heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op €17 miljoen. Dit bedrag is aanzienlijk afgenomen (2021: €27 miljoen) onder andere doordat het Coronarisico niet meer is opgenomen en het HVC garantstellingsrisico lager is ingeschat. Het weerstandsvermogen van de gemeente Medemblik is volgens het GTK 2020 ruim voldoende te noemen.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2022 49%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Medemblik in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteitspositie van de gemeente Medemblik is goed en valt in de minst risicovolle categorie van het GTK.

De netto schuldquote bedraagt -5%. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. De netto schuldquote van de gemeente Medemblik is goed en valt in de minst risicovolle categorie van het GTK.

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Medemblik is laag doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten laag is. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring
- 4.2 Sociaal Domein uitgelicht
- 4.3 Programma wonen, werken en recreëren uitgelicht
- 4.4 EU-aanbestedingsechtmatigheid
- 4.5 BBV, WNT en SiSa
- 4.6 Begrotingsrechtmatigheid
- 4.7 Significante schattingsposten

De paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn opgenomen in de controleverklaring

Transparantie over fraude en continuïteit vraagt dialoog

Verplicht rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring

Vanaf boekjaar 2022 nemen accountants bij wettelijke controles de paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie op in de controleverklaring. Deze aanpassingen zien op het verplicht rapporteren over onze controleaanpak frauderisico's en onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen in de controleverklaring. Deze verplichting geldt voor wettelijke controles (gemeenten, provincies en waterschappen). Met het verplicht rapporteren over deze onderwerpen wordt tegemoet gekomen aan een veel gehoorde wens van stakeholders om transparanter te zijn over welke werkzaamheden wij als uw accountant hebben uitgevoerd om frauderisico's en het vermogen om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten bij gecontroleerde decentrale overheden te mitigeren. Per onderwerp rapporteren wij over wat de meest belangrijke frauderisico's zijn, over de inschatting van het college om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen en hoe op beide thema's in de controle is ingespeeld. Uiteraard hebben de onderwerpen fraude en het vermogen om financiële risico's op te vangen altijd al de aandacht tijdens de accountantscontrole. Maar door deze zaken nu te beschrijven in de controleverklaring, wordt die aandacht ook expliciet gemaakt.

Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de gemeente. Daarnaast hebben wij kennis genomen van de door u opgenomen toelichtingen in de jaarstukken. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en -situaties aan de hand van de door u opgestelde frauderisicoanalyse besproken.

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van frauderisico's en de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze (concept) controleverklaring 2022. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude.

Frauderisicobeheersing

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft in 2022 een notitie uitgebracht '[Frauderisicobeheersing aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders](#)'. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals de gemeenteraad, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol.

Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van de gemeenteraad/auditcommissie ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne controleafdeling, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker.

4.2 ‘Sociaal domein’ uitgelicht

Sociaal domein 2022
bedragen circa
€ 49,2 miljoen

Resultaatanalyse
programma sociaal
domein

Programma ‘Sociaal domein’

De lasten van gemeente Medemblik met betrekking tot het ‘Sociaal domein’ in het programma ‘Samen leven en ondersteuning’ bedragen over 2022 circa €49,2 miljoen. Dit zijn de lasten inclusief inzet van medewerkers van de gemeente Medemblik. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2022	2021
Jeugdzorg ZIN	14.169	16.398
Wmo ZIN	14.628	13.905
Pgb	534	810
Participatiewet (incl. energietoeslag)	16.681*	16.384*
Totaal	46.012	48.307

Dit overzicht is gebaseerd op basis van de uitkeringslasten sociaal domein inclusief de directe (personele) lasten die de gemeente heeft toegerekend aan het programma.

* Minder bijstandsuitkeringen door ontbreken van TOZO-regeling in 2022. In 2022 meer uitgaven gedaan aan bijzondere bijstand.

Resultaatanalyse programma sociaal domein

Onderstaand geven wij een korte analyse van de belangrijkste ontwikkelingen in de lasten binnen het ‘Sociaal domein’. Deze lasten worden verantwoord onder het programma ‘Samen leven en ondersteuning’. De uitgaven voor opvang ontheemden Oekraïne zijn niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

In 2022 heeft de gemeente Medemblik zich hard ingezet voor de opvang van Oekraïners. De gemeente heeft zowel bij inwoners thuis als bij gemeentelijke opvanglocaties veel Oekraïners op kunnen vangen. Het proces van verstrekkingen is ingericht met beheersingsmaatregelen ter borging van de rechtmatige verstrekking van de gelden en ter monitoring of Oekraïners blijvend recht hebben op de vergoeding. De vergoedingen worden uitbetaald middels betaalpassen/bankpassen. De gemeente is op basis van normbedragen ruim gecompenseerd voor deze regeling. De ruime compensatie is een landelijk zichtbare trend.

4.2 ‘Sociaal domein’ uitgelicht

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevering

Afwijkingen bij productie-verantwoordingen

Resterende onzekerheid Wmo ZIN circa € 351.000

Resterende onzekerheid Jeugdzorg circa 433.000

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorgaanbieders bedraagt in 2022 circa €8,2 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de gemeente Medemblik. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente Medemblik per zorgaanbieder om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol. Hierbij zijn een aantal uitzonderingen gehanteerd in 2022 vanwege de afstemming welke heeft plaatsgevonden met gemeente Hoorn inzake de productieverantwoordingen. Zie hiervoor tevens de aandachtspunten vanuit de controle.

Uit onze controle blijkt dat er door de gemeente Medemblik verschillen zijn geconstateerd, kleiner dan de rapportagetolerantie, tussen de eigen administratie en de productie-verantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring. De productieverantwoordingen zijn lager dan de totale lasten in de jaarrekening.

Tevens is van een aantal zorgaanbieders geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2022 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 351.000.

Jeugdzorg ZIN

Ten aanzien van de jeugdhulp heeft de gemeente Medemblik de zorg ingekocht en aanbieders gecontracteerd. Met betrekking tot de lasten inzake jeugdhulp vraagt de gemeente Medemblik bij de zorgaanbieders om een productieverantwoording inclusief controleverklaring. Voor deze variant geldt dat net zoals bij de Wmo ZIN dit dan alsnog tot een onzekerheid leidt omtrent de geleverde prestatie. Uit onze controle blijkt dat van een aantal zorgaanbieders nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. In de financiële verantwoording Jeugdhulp 2022 is voor een bedrag ad € 1.060.000 (2021: € 1.536.000) aan onzekerheden geconstateerd. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2022 ontvangen controleverklaringen, ramen wij het bedrag van de resterende onzekerheid in totaliteit op circa € 433.000.

4.2 'Sociaal domein' uitgelicht

Fout pgb mede
gebaseerd op
projectiebrieven

Rechtmatigheid fouten
pgb onder tolerantie

Financiële fouten pgb
onder tolerantie

Onzekerheden pgb
geraamd op € 286.000

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2022 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een oordeel met beperking. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de rapportages inzake de trekkingsrechten pgb1.0 WMO en pgb1.0 Jeugdwet. Voor gemeente Medemblik zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	6,22%	1,91%
Wmo	7,02%	1,22%

De financiële rechtmatigheidsfout voor pgb voor de gemeente Medemblik ligt onder de rapportagetolerantie voor Jeugdzorg en WMO opgeteld. Voor de getrouwheidsfouten geldt dat deze gelijk zijn voor alle gemeenten in Nederland. Ook in het kader van de rechtmatigheid nemen wij bevindingen vanuit de SVB rapportering niet over omdat het totaal hiervan onder onze rapporteringstolerantie blijft.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK voor het WMO.

Op basis van het zekerheidspercentage dat de gemeente Medemblik hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb geraamd op circa € 286.000. Wij hebben een review gedaan en kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen materiële impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2022 van uw gemeente.

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties

Boekwaarde grondexploitaties

Een belangrijke post in de jaarrekening van de gemeente Medemblik betreft de voorraden (grondexploitaties). De waardering in de balans is als volgt:

Grondexploitaties (x € 1.000)	Boekwaarde	Voorziening	Balanswaarde	Balanswaarde 21
Totaal	4.323	1.667	2.656	3.356

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De parameters en ontwikkeling zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallenged. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2022 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Woningbouwplannen € 2,5 miljoen

Het grootste deel van de boekwaarde komt voor rekening van bouwgrondexploitatie Weeshuis/Molenblik ad € 2,0 miljoen en Noordzijde Bloesemgaerde ad € 1,4 miljoen. Voor Noordzijde Bloesemgaerde is een kleine exploitatiewinst ad € 19.000 gerealiseerd in 2022.

Belangrijkste mutaties in post 'Bouwgronden in exploitatie' in 2022 zien toe op project DEK-terrein. Hiervoor zijn 2022 opbrengsten ad € 3,2 miljoen gerealiseerd. De voorziening die ultimo 2021 voor een bedrag ad € 0,4 miljoen was verantwoord is vrijgefallen in 2022.

De verliesvoorzieningen zijn geactualiseerd en bedragen € 1,7 miljoen (2021: € 1,8 miljoen). Hiervan ziet € 1,0 miljoen toe op project de IJsbahn/Gemeentewerf in Abbekerk. De voorziening voor dit project is € 0,2 miljoen hoger dan 2021. Dit heeft met name te maken met de stijging van de algehele kostenniveaus door inflatie.

Woningbouw:
voornaamste risico
blijft balans tussen
vraag en aanbod

BIE wordt geopend
voordat bestemmings-
en woningbouwplan
voltooid is

Proces vaststelling grondexploitatie

Bij het raadsbesluit tot opening van de grondexploitatie 'De Tegel' is het besluit niet voorzien van een bestemmings- en woningbouwplan. Doordat geen bestemmings- en woningbouwplan bekend is, ontbreken de uitgangspunten voor maken van een betrouwbare exploitatiebegroting. Hierdoor kan geen betrouwbare inschatting worden gemaakt van de te verwachte lasten, opbrengsten en het resultaat.

Het is noodzakelijk dat bij het openen van een grondexploitatie het besluit is voorzien van een bestemmings- en (woning)bouwplan. Wij adviseren om in de onderzoeksfase van een potentiële grondexploitatie een voorbereidingskrediet te verstrekken. Dit voorbereidingskrediet kan maximaal vijf jaar worden geactiveerd waarna het krediet na opening van een grondexploitatie wordt ingebracht in de grondexploitatie, dan wel bij het niet openen van de grondexploitatie als last wordt verantwoord in het overzicht van baten en lasten. Deze werkwijze is in overeenstemming met de stellige uitspraken van de Commissie BBV in de Notitie 'Grondbeleid in de begroting en jaarstukken' (H5.1 Definitie en H 5.3.2 Voorbereidingskosten).

De voorbereidingskosten van de Tegel moeten worden verantwoord onder de immateriële activa als kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief in overeenstemming met art. 34 lid b van het BBV.

De bevindingen ten aanzien van naleving van de EU aanbestedingsregels leiden tot een verklaring met beperking controleverklaring.

Er is niet alleen sprake van bevindingen vanuit voorgaande jaren, maar ook van nieuw afgenomen diensten in 2022 die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed

Inleiding

Voor de rechtmatigheidscontrole hebben wij de juiste toepassing de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde spendanalyse (beoordeling achteraf van alle crediteuren op juiste naleving aanbestedingsregels). In onze managementletter hebben wij gerapporteerd over de interne beheersing ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels. In het proces wordt de naleving van de inkoop- en aanbestedingsregels niet afgedwongen en wij kunnen niet steunen op de interne beheersmaatregelen. Over 2022 is daarom door de gemeente een spendanalyse uitgevoerd (toets op naleving EU-aanbestedingsregels achteraf op basis van de crediteurenadministratie).

Bevindingen

In 2022 blijkt uit de spendanalyse een onrechtmatigheid van totaal € 1.680.000. Deze onrechtmatigheid is als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	BEDRAG (€)
Onrechtmatigheden vanuit 2021 die doorlopen in 2022	1.209.000
Nieuwe onrechtmatigheden met ingang van 2022	393.000
Wezenlijke wijzigingen in 2022 met betrekking tot een Europees aanbestede dienst	68.000
Totaal	1.680.000

De onrechtmatigheden die wij hebben vastgesteld bestaan uit een divers aantal contracten, waarvan een groot deel van de contracten ouder zijn dan drie jaar. Zoals wij in onze eerdere rapportage hebben aangegeven zien wij in een centrale(re) inkoopfunctie een belangrijke, mogelijke versterking van het proces rond de Europese aanbestedingen.

Een doorkijk naar 2023 laat zien dat op basis van het huidige contractenbestand wederom een materiële onrechtmatigheid verwacht wordt door de VIC.

Wezenlijke wijzigingen

Gedurende de looptijd van een overeenkomst - dus na gunning - kan de inhoud van een opdracht wijzigen. Aanbestedingsrechtelijk geldt het uitgangspunt dat wijzigingen in zeer beperkte mate toelaatbaar zijn. Het risico kan niet worden uitgesloten dat andere inschrijvers geïnteresseerd waren geweest in de uitvoering van de gewijzigde opdracht en een andere inschrijving hadden ingediend. Het uitgangspunt is dat in geval van een wijziging de opdracht opnieuw aanbesteed moet worden. De werkelijke lasten die nu gemaakt worden uit hoofde van het betreffende contracten zijn hoger dan wat initieel overeengekomen was. Daarom wordt dit ook aangemerkt als onrechtmatigheid. Wij adviseren in het inkoopproces (bijvoorbeeld bij de uitvoering van periodieke spendanalyses) specifiek aandacht te hebben voor potentiële wezenlijke wijzigingen, waardoor deze eerder opgemerkt worden en hier tijdig actie op ondernomen kan worden.

Registratie

Dossiervorming en registratie ten aanzien van afgeronde aanbestedingen blijft een aandachtspunt, de documentatie was uiteindelijk aanwezig, maar was niet altijd gestructureerd opgeslagen. Ook ontbreekt op dit moment een contractenregister waarmee inzichtelijk is welke lopende contracten de gemeente heeft en wat de looptijden daarvan zijn. Een dergelijk register zou helpen om het inkoop- en aanbestedingsproces beter onder controle te krijgen.

Conclusie

Gezien het totaalbedrag aan onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de EU aanbestedingsregels van € 1.680.000, geven wij een controleverklaring met beperking af.

CONCEPT

BBV wordt nageleefd

Een paragraaf Woo is opgenomen in de jaarstukken

De voorziening voor verlofsparen is correct verantwoord in de jaarrekening

WNT-verantwoording voldoet aan de vereisten

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Medemblik de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd met uitzondering van XXX.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022. Wij hebben vastgesteld dat gemeente Medemblik deze paragraaf opgenomen heeft in de jaarstukken 2022.

Voorziening voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In januari 2023 heeft de commissie BBV een uiting gedaan rondom het vraagstuk 'vormen voorziening voor verlofsparen'. Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo. In uw jaarrekening 2022 is een voorziening ad €31.895 opgenomen voor het spaarverlof. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot deze verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hierbij geen tekortkomingen geconstateerd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2022 niet meer bedragen dan € 216.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 van de gemeente Medemblik niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2022 van de gemeente Medemblik voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

M&O-beleid in het
kader van Tozo

M&O-beleid in het
kader van de Wet
Inburgering 2021

Exponentiele toename
aantal SiSa-regelingen

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2022. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens bijlage B.

In bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 wordt ingegaan op de aandachtspunten voor de accountant bij de Tozo in de SiSa 2022. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2022 en opvolging IB signalen uit eerdere jaren volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren. Er is een geformaliseerd M&O-beleid aanwezig conform de rechtmatigheidsvoorschriften van VNG, Divosa en het Ministerie van SZW. De opvolging van de IB-signalen vindt conform het vastgestelde beleid plaats. Wij concluderen dat het M&O-beleid met betrekking tot Tozo in 2022 adequaat en toereikend is.

Daarnaast wordt in bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 ingegaan op de Wet Inburgering 2021. Vanaf 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten en verantwoord in de SiSa-bijlage 2022. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2022 en opvolging IB signalen uit eerdere jaren volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren. Er is een geformaliseerd M&O-beleid aanwezig conform de rechtmatigheidsvoorschriften van VNG, Divosa en het Ministerie van SZW. De opvolging van de IB-signalen vinden conform het vastgestelde beleid plaats. Wij concluderen dat het M&O-beleid met betrekking tot de Wet Inburgering in 2022 adequaat en toereikend is.

Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een Specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen, ook voor uw gemeente, zijn daardoor exponentieel toegenomen. Dit geeft een hoge druk op de organisatie binnen gemeente Medemblik, andere gemeenten en decentrale overheden en de accountantskantoren.

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa €120,5 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 123,4 miljoen aan werkelijke lasten in 2022. Dit is in totaal een overschrijding van 2,9 miljoen (2,4%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 134,3 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 146,9 miljoen aan werkelijke baten in 2022. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van 12,6 miljoen (9,4%).

Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2022 is er per saldo circa € 14,3 miljoen aan de reserves toegevoegd zodat het gerealiseerde resultaat circa € 9,2 miljoen positief bedraagt.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en zijn door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten.

4.6 Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijding baten/lasten

Op twee programma's is een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. Dienstverlening en organisatie (totaal € 106.000)	Past binnen het bestaande beleid waarbij sprake is van hogere baten welke tegenover de lasten staan. Dit betreffen met name hogere kosten inzake bestuur en belastingen.	✓	
2. Wonen, werken en recreëren (totaal € 4.275.000)	Betreft overschrijdingen welke worden gecompenseerd door opbrengsten. Dit betreffen met name overschrijdingen voor riolering, afval en grondexploitaties.	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse rekeningresultaat, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022 (hoofdstuk 3.1).

Bijlagen

- A Onze controle
- B Bevindingen SiSa-bijlagen
- C Onze urenbesteding

A. Onze controle

CONCEPT

Doel en object van de controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Medemblik, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Opdracht

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 17 november 2022. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het bestuursverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 17 november 2022 met kenmerk 'RHB/JvS/AL/1050050/009'.

Materialiteit

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €1.440.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €71.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Medemblik zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Controleaanpak

Onze controleaanpak is gebaseerd op een systeemgerichte en risicogerichte benadering, waarbij gesteund wordt op de opzet, het bestaan en de werking van de aanwezige administratieve organisatie en de daarin opgenomen beheersingssystemen. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van de gemeente Medemblik. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- Management override: in onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Management override kan plaatsvinden door bijvoorbeeld schattingen te beïnvloeden. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.
- Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels waardoor gelden onrechtmatig besteed worden.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2022 van de gemeente Medemblik aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring omtrent getrouwheid en verklaring met beperking omtrent rechtmatigheid, gedateerd op datum, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Strekking van de controleverklaring

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van de gemeente Medemblik zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de gemeente Medemblik als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar. In onze controleverklaring hebben wij gerapporteerd over onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen van de gemeente Medemblik om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Continuïteit

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2022 zijn aanvaardbaar

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2022. In 2022 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2022. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht namelijk:

- ▶ 5 gebruikers welke formeel werkzaam is op de financiële afdeling beschikken over administrator- en superuseraccounts.
- ▶ Er vindt geen periodieke review op actualiteit van gebruikersaccounts en juistheid van ingerichte autorisaties plaats voor de applicatie S4SD
- ▶ Voor S4SD is geen formele procedure wijzigingsbeheer beschikbaar. Wij hebben begrepen dat testwerkzaamheden wel worden uitgevoerd maar door de overdracht van collega's hier geen zichtbare vastlegging van beschikbaar is.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de **directie** en **functionaris(sen)** en met **het college en de auditcommissie**. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd. Daarnaast hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- ▶ Controle op journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- ▶ Controle op betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen;
- ▶ Controle op significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben in onze controleverklaring melding gemaakt van de belangrijkste frauderisico's en hoe wij deze hebben geadresseerd. Tijdens de controle van boekjaar 2022 betroffen dat de volgende risico's:

- ▶ Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

bdo.nl

CONCEPT